

Tas Latweefchu draugs.

1838. 12 Mai.

19ta lappa.

Taunas sinnaß.

Is Nihges. 4tâ Mai, pulstien' 10 preeksch pufsdeenas, pats augsti zeenigs Keisers lihds ar sawu wezzaku dehtu, to leelwirstu Alexander Nikolaijewitsch, te atnahze, un tik kâ prischi sirgi winna ratteem bija aisjubgti, atkal brauze prohjam, arri dohdamees us Berlihni, kur scho wassaru pulks augstir waldineeku un kehninu ar teem sawejeem sanahks.

Is Pehterburges. Leels preeks mums bija, kad aiswakkar grahamatu no turrenes dabbujam, kas mums sinnu atnesse, ka arri tur Keisera pilssehtâ jau sahlf palikt dohmigi pahr to pohsta dsehreeni, to brandwihnu. Arri tur jau mallu mallâs laudis itt kâ no meega mohdahs, un ar kaunu atsiht, ka winneem lihds schim tas brandwihns labbu ne effoht darrijis wis. Tai grahamatâ mums arri stahsta, ka kahdâ sahdschâ tuhmu pee Pehterburges weens Kreewu mahzitajs prett to leeku dserfchanu spreddiki effoht farakstijis, ko pahrculkotu Wahj'walledâ mehß arri jau paschi effam lassijusch, un kas ar deesgan flaidreem wahrdeem parahda, ka dsehrais ihsten wiffus 10 Deewa bauflus pahrfahpjoht, ka effoht draudsei par kaunu, par apgrehribu un par pohstu, un ka arri sawu paschu wesselibu, dschwibu un dwehfeli samaitajoht. Schis spreddikis arri stahsta pahr zilwekeem, kam, zaur leeku dserfchanu, eekschas tã ir ar ugguni sahlf degt, ka beidsot pa wiffam sadegg, un ka no winneem ne kas wairs ne paleek pahr, ne kâ kohpina nejauku smirdoschu pelnu. Deeminn tur arri, ka preeksch pahri gaddeem Sprantschu semmê tanni pilssehtâ, ko sawz Sirwik-jehre, diwi laulati draugi dsihwojusch, kas tik aplam bruhkeja, ka eekschas winneem beidsot eedeggahs, un winni breefmigu gallu dabbuja. Draugs wehl effoht nahzis, winnus apmekseht, bet no winneem wairak ne ko ne atraddis, ne kâ kaulus karstu pelnu starpâ.

No Sizihlies fallas, kas peeder pee Itahlies semmes. No turrenes raksta, ka ta sahdscha, ko sawz: San Jubseppe un kur lihds 5000 zilwefi dsihwoja, Grã Merz zaur warrenu semmes trihzeschanu ar saweem nammeem pa wiffam effoht flihkufe semmê. Bet no zilwekeem, flawehts Deews, tatschu ne weens pats naw gallu dabbujis; jo tik ka mas stundas papreeksch eefahze semme trihzeht un zittâs weetâs plihst, un nammi schuhpotees, tad jau wiffi eedshwotaji ar leelahm bailehm behdse laukâ un tã wehl laimigi dabbuja isglahbtees. — Ar kahdu stihki sahdscha effoht eekskufe semmê, to warr dohmaht, kad reds, ka tag-

god basnizas tohrens diwi werstes tabt no tabs weetas, fur zittkahrt stahweja, ar sawu gallinu is semmes steepjabs ahrâ. — Wiffa schi nelaime, kâ teiz, effoht nahkufe zaur to, ka turpatt semmes eekschâ dauds awoti un uppes bija, kas ar laiku to semmi no appakschas tâ isdohbeja, ka prahta laudim jau preeksch gaddeem bail bija, tur dsihwoht. Ne fenn wehl gudrs, mahzihts kungs effoht nahziz un laudim to padohnu dewis, lai jel ar grahwjeem mekle to uhdeni nolaisi; bet mulki winnu bija apsmehjuscht.

U r i a s f a p n i s.

Tannî behdu laikâ, kad Israëla behrni zeetumâ bij aiswesti us Bahbilu, dsihwoja tur pee leelas Ciwrata upmallas arri Zuhdu wihrs, ar wahrdu Urias, ar seewu un behrneem gan wehrigu kahretâ, kâ wiffi zitti Zuhdi, bet zitradi gohdigi un taifni, un paldeews Deewam, ir labbi pahretizis. Tam usgahje tahds nelabs gars un nemeera prahts; ar to palikke lohti behdigs un noskummis, ir bahrgs un skundigs; kurneja un skunjabs prett paschu mihtu Deewu, ka tas effoht sawus ihpaschus laudis aismirsis un artstahjis, un grehzigi fazzija: "Kas irr tas wiffu-warrenais un weenu-weenigais, ka mums buhs winnam kalpoht? — Woi jel mums ko palihds, ka mehns winnu ween peesanzam? woi par to mums labbakt klahjabs schê sawâ zeetumâ?" — Schaubijabs arri sawâ prahtâ un wairs ne tizzeja teem peesohlschanas wahrdeem, ar ko tas Kungs likke eepreezinahht, ie pamahziht un stiprinahht sawus Israëla laudis zaur praweeschu mutti tannis zeetuma gaddôs; bet Uria fazzija, puffodams, tâ: "Kursch gribb jeb ware muhsu masu pulzinu israut un pestiht no tahm warrenahm rohkahm to leelu stipru Bahbiles kehniu? Tas ne ware buht, un arri ne notiks; lai muhsu praweeschi fluddina un mahza, zif gribb. — Ar to nu Uria ne darrija labbi, un skundinaja wiffus lihds, kas us Deewu palahwahs un, tizzedami praweeschu wahrdeem, Israëla pestischanu zerreht gaidija ar rahnu prahtu. — Bet tas Kungs pazeerehs ar Uriu pehz sawas leelas schehlastibas! —

Kahdâ deenâ, fur Urias atkal bij gauscham noschrojees, un suhdsedams kurnejis par tahm leelahm gruhtibahm, kas Israëla behrneem bij japanes tur sweeschumâ, likke tas Kungs zeetu meegu us winnu krist, un gultoht redseja Urias scho sapni:

Likkahs winnam tâ, it kâ buhtu winsch ar seewu un behrneem no Bahbiles rohbescheem isgahjis, un dsihwoja atkal sawâ semmê us teem kalneem pee Belemes pilsehtas. Tur bij few it stipru zeetu buhdu woi ihstu naimnu ustaisjis, appaksch brangu palmas, un elju-kohku jauku pawehni; wiffapkahht gannija kalnu starpâ us treknahm puffainahm plawahm leelus awju un tohpu pulkus, kas baggati peehduschees gulleja ar peereetuscheem tesmineem; un atkal, fur arrama semme, tur wehsminsch schuhpoja smaggas wahrpas augschup, semjup, it kâ pflahwejam mesdamas ar azzim, lai wairs ne kawejabs, bet lai nahk gattawu maisiti fanemt no Deewa rohkahm. Us kohkeem drawas bij pilnas un tezzinaja mihtu meddutinu, ko muddigas bittes suhze, ar to baxodamees par preeku. To

wissu redsedams, Urias bij preezigs sawâ firdi, un fazzija us feewu un behrneem: Slawehts Deews, ka nu atkal effam sawâ semmê, tai peefohlitâ swehtâ semmê, kas ar peenu un meddu tekk, kâ tē ar azzim warr redseht; lai nu preezajamees un gawilefim; jo taggad irr gals wiffahm behdahm! —

Bet scham tã wehl runnajoht, faule peepeschî flehpjâhs ais mahkuteem, debbefs paleef tumsch, un ihfâ laikâ pahrtâfahs par nakti; pehrkons duhz un pa brihscham sibbeni schaujâhs no tumscheem padebbescheem, papreeksch no tahlēnes, bet ar katru azzumirkli jo tuwu klast, un it bailigi ar stipreem spehreneem. Brihnums! lohpi paleef nemeerigi, zekahs no semmes, sahî stipri mauroht un skreet, awju pulks blaui stipri, lezz ar stikkî, gribb behgt, bet kaspeeschahs gubbahm it beest kôhpâ, un sunni sahî neschehligi kauft un gaudeht. Ne zik ilgi, tad arri jau dšrd breefmigu trohksni un ruhkschanu appakschâ, semmes eekschâs; schauun brihscham kâ ar leeleem gabbaleem, un semme sahî trihzeht un kustahs Uriam appaksch kahjahm, tã kâ resni stabbi kresch un wiss nams kustahs; jau pakfschi paschkeebjahs, un feewa uskleeds: "jau jumts sahî gabstees," behrni drebb un raud un brehz no bailehm. Ahri sakampj nu Urias tohs sawejus ar rohkahm, un behgdams, iswedde wiannus ahra us lauku. Zik kô klaijumâ bij aishahkschi, raug', wiss nams arri sakriht kôhpâ ar krahkschanu; un tikpat arri ta lihdsena weeta, fur nu stahweja, kustahs un krehthe stipri appaksch winnu kahjahm, ittin kâ semme tudal puschu plihshs, wiannus apriht un nowillt sawâ besdibbeni. Drebbdami, un prahtâ jau pahraemti no isbailehm, atstahje scho bailes weetu un Urias behdse atkal ar feewu un behrneem pee sibbena gaismas us kahdu klints pakalniau, kas tuwu bij. Bet wai Deewin! atkal jauna nelaimē! truhke weens no behrnineem, pats jaunakais un mihlais. Zehws gribbeja atpakkal skreet, winnu mekleht, bet semme sahze atkal trihzeht no jauna un kustahs dauds stipraki wehl, kâ papreeksch; tē arri jau plihse un sprahge puschan ar leelu warru un trohksni, un preeksch winnu azzim atwehrahs plats, leels besdibbins ar smirdoscheem nahwigeem fehru twaifeem; un pats gals nu wisseem klast! — Kur nu wairs aishahgt un nahwei isbehgt! jo ir tas klintu pakalus, us kô stahweja, kustahs ar sehkschanu un leelu trohksni un sahî eekrist un gabstees tai leelâ plaschâ semmes plaisumâ un besdibbeni. Brehkdami, kleedsē feewa un behrni; bet Urias apsehpe sawu waigu, to apsegdams ar saweem swahkeem un fazzija: Kur tē warr isglahbtees no nahwes! Rungs, tē effam; taws prahts lai noteek!!! —

Bet ar scho wahrdu, kô bij istezis ar stipru balsi, Urias arri pamohdahs no meega, no sawas gultas gribbedams iskrist, ittin kâ jau semmes besdibbeni kridams; bij nabbags kâ masgahs no isbailes sweedreem, kas leelahm lahsehnt tam pille no peeres; skattahs drebbedams apkahrt, fur buhs. Bet Deewa laime! wehl bij sweeschâ Bahbilē, un ne sawâ tehwa semmê, bet bij sawâ wezzâ weetâ un sawâ gultâ, un raug', mihla feewa gull meerigi pee wianna sahneem, un wiffi behrnini duffeja ar kaldu meegu wiffapahrt scheem. Tad fazzija, rohkas salizis: Deews lai irr slawehts! augsti slawehts! Zikkai sapni ween to esmu redse-

jis; af tahdas leelas breefmas un gruhtas isbaies! — Paldees, paldees tew! fwehtais Zehws debbesis! fapnis ween! tufsch fapnis tiffai! Af tawu leelu schehlastibu! —

Bet ta Kunga engelis stahweja pee Urias gutas fahjgallâ, un fazzija us winnu: Tas Kungs tew dewis scho fapni redseht. Es aiskahru tawu peeri, un lihds fâ es tewi pamohdinaju, irr tawas bailes un breefmas pa gallam! — Urias, ne bihstees wairs jo prohjam un ne kaujees wairs ar behdigahm fsumju dohmahm, bet tizzi un zerre nu ar neschaubigu stipru tizzibu, us Deewu pakau-damees, fâ labbi tizzigam peederr! —

Un Urias pasemmojahs preeksch ta Kunga un fazzija: Zeescham! gan smaggu un gruhti esmu apgrehsojees prett sawu Deewu un Kungu, un esmu fâ gekkis wihna ohgas meklejis pee ehrlschkeem un dadscheem! Kungs, peedohdi! Kungs, apschelsojees pah mannim! Zeescham Deews labbi darr, fo darridams.

Un Urias palikke nu gudrs un meerigs sawâ firdi, un ihsti stipri tizzigs ar preezigu zerribu. Stiprinaja arrt wehl ar gudreem mahzibas wahrdeem sawas tautas laudis, un eepreezinaja sawus brahtus tur zeetuma laikâ. — Un ne ilgi pehz schahm deenahm dewe tas laipnigs Bahbiles Fehninsch, Kosroes ar wahrdu, to pasihstamu preeka pawehleschanu, fa Israëta behrneem bij brihw, Bahbeli at-stah, un atkal atpakat eet us sawu semmi. —

R. S — 3.

Sinna, zil naudas 10. Mai - mehn. deenâ 1838 eeksch Nihges makfaja par daschahm prezzehm.

Par	Makfaja:	Sudr. nauda.		Par	Makfaja:	Sudr. nauda.	
		Rb.	R.			Rb.	R.
1	pohru rudsu, 116 mahrzins smaggu	1	20	1	pohdu (20 mahrzineem) wasfu	7	—
—	meeschu, 100 mahrzin. smaggu	1	—	—	tabaka	—	65
—	kweeschu, 128 mahrzin. smaggu	1	80	—	fweesfa	1	80
—	ausu	—	55	—	dselses	—	75
—	firanu	1	50	—	linnu, frohna	1	80
—	rupju rudsu = miltu	1	25	—	— brakka	1	60
—	bihdeletu rudsu = miltu	1	60	—	kannepu	—	80
—	bihdeletu kweeschu = miltu	2	30	—	schfihstu appinu	3	—
—	meeschu = putrainu	1	40	—	neshfihstu jeb prezzes appinu	1	70
—	eefala	1	5	—	muzzu filku, eglu muzzâ	6	50
—	linnu = sehklas	2	—	—	— lasdu muzzâ	7	—
—	kannepu = sehklas	1	20	—	smalkas fahls	5	50
1	wesumu seena, 30 pohbus smaggu	3	—	—	rupjas baltas fahls	5	25
barrotu	wehrschu gaku, pa pohdu	1	—	—	wahiti brandwihna, pussdegga	6	50
				—	— diwdegga	8	50

Weenu sudraba rubli warreja dabbuht par 355 kapeikeem warra naudas.

Lihds 10. Mai pee Nihges irr atnahkufchi 274 fuggi un aiskraufchi 8.

Brihw drikket. No juhrmallas = gubernementu augstas waldischanas pusses:

Dr. C. E. Napier sky.